

Strategi for Folkehelse 2026-2027

Rauma
kommune

Innhold

Forord	3
Innledning	4
Hva er folkehelse?	4
Formål med strategien	5
Status, trender og utfordringer.....	5
Sammendrag fra Folkehelseoversikten 2024.....	6
Handlingsplan mot barnefattigdom	8
Dagens situasjon i Norge og Rauma	8
Konsekvenser	10
Helhetlig innsats og tiltak på ulike nivåer	11
Handlingsplan sett opp mot andre planer	11
Satsningsområder og tiltak.....	12
1. Videreutvikling av overordnet folkehelsearbeid	12
2. Barn og unges oppvekstvilkår.....	13
3. Meningsfull aktivitet/arbeid for alle.....	14
4. Et liv som bidrar til god helse og mestring	15
5. Generasjons- og funksjonsvennlig samfunn.....	16
Kilder:	17

Forord

Denne strategien gjelder for perioden 2026-2027 for det sektorovergripende feltet folkehelse. Med Folkehelseoversikten, løpende folkehelsearbeid og lokal kunnskap har tre hovedutfordringer blitt pekt på:

- Sosial ulikhet i helse
- Psykisk helse og utenforskap
- Befolkningssammensetning og aldring

Disse utfordringene er lagt til grunn for videre arbeid med hovedmål og fokusområder som er knyttet opp til prioriterte iverksatte tiltak eller fagområder det kreves ytterligere utredning og arbeid gjennom temaplanene på i kommende periode.

Strategiens fokusområder:

1. Videreutvikling av overordnet folkehelsearbeid
2. Barn og unges oppvekstvilkår
3. Meningsfull aktivitet/arbeid for alle
4. Et liv som bidrar til god helse og meningsfulle dager
5. Generasjons- og funksjonsvennlig samfunn

Dette er en strategi med tiltak på ulike nivå. Enkelte tiltak er konkrete tiltak som vil bli utført, videreutviklet eller startet opp i strategiens periode, mens andre er å ivareta folkehelseperspektivet i de større temaplaner i kommunens planarbeid inneværende planperiode. Handlingsplan mot barnefattigdom skal være inkludert i *Folkehelsestrategien 2025-2027*. Det samme gjelder denne, det er noen konkrete tiltak i denne strategien, hovedarbeidet vil være å sørge for at de kommende planene inkluderer dette. Arbeidet med ny samfunnsplan er godt i gang, her er forebygging og et helsefremmende samfunn viktige perspektiver som skal bli ivaretatt.

Relevante planer i inneværende planperiode:

Tjenesteområde	Tema	Navn på plan	År
Alle		Samfunnsplan	2026
Helse og omsorg	Helhetlig tjenesteutvikling	Helse og omsorgsplan	2026
Kultur	Helhetlig plan for kulturområdet	Kulturplan	2027
Kultur		Friluftslivets ferdselsårer	2026
Samfunn/alle	Plan for helhetlig boligutvikling	Boligpolitisk plan	2026
Helse og velferd	Rus og psykiatri	Plan for psykisk helse og avhengighet	2026
Helse og velferd	Flykningsbosetting	Plan for bosetting og integrering av flyktninger	2026
Helse og velferd	Militære veteraner	Veteranplan	Rullering 2026
Helse og velferd	Vold i nære relasjoner	Handlingsplan mot Vold i nære relasjoner (interkommunal)	Rullering 2026

Innledning

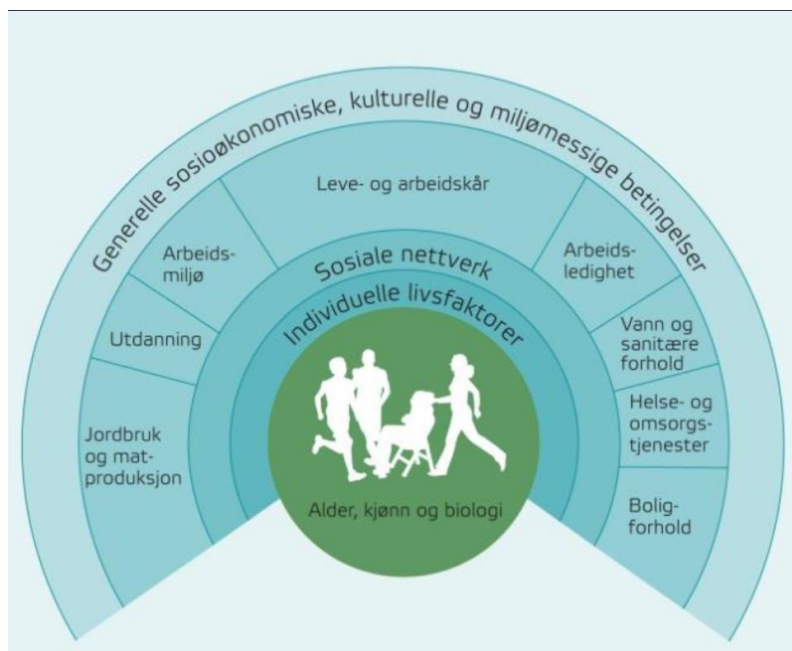
Hva er folkehelse?

Folkehelse: Befolkningens helsetilstand og livskvalitet og hvordan helse og livskvalitet fordeler seg i en befolkning

Folkehelsearbeid: Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. (Lovdata)

Folkehelsearbeidet berører alle samfunnsområder og krever tverrfaglig samarbeid. Befolkningens helse og livskvalitet påvirkes av mange forhold, som for eksempel nærmiljø, levekår, oppvekst- og skoleforhold og tilgang på arbeid, i tillegg til atferd og levevaner. Grunnlaget for folkehelsen skapes først og fremst utenfor helsevesenet, og frivillig sektor er en verdifull bidragsyter i arbeidet med å tilrettelegge for god helse gjennom blant annet organisert aktivitet og friluftsliv. Innbyggernes helse og livskvalitet er viktig for enkeltindividet. Det å ha god helse kan bidra til et godt liv, samtidig kan det være utfordrende å leve et liv med dårligere helse.

Et samfunn som legger til rette for god folkehelse vil ikke bare gi økt livskvalitet for individet, men det vil også gi et friskere samfunn, som igjen vil gi oss store samfunnsøkonomiske besparelser.

Figur 1 Faktorer som påvirker folkehelsen. Kilde Dahlgren, G., og Whitehead, M., (1991).

Formål med strategien

Strategien følger opp Folkehelseoversikten som ble vedtatt i Kommunestyret høsten 2024 og skal peke ut prioriteringer inneværende planperiode. Planen er sektor- og fagovergripende.

I denne strategien viser vi hva som prioriteres i folkehelsearbeidet innad i tjenestene de to neste årene. Dette basert på folkehelseoversikten, lokal kunnskap og det løpende folkehelsearbeidet. Som nevnt i innledningen vil mye av dette skje i arbeidet med andre planer. Eksempelvis vil det være mest hensiktsmessig å se på forebyggende og helsefremmende tiltak i områder som favnes av Helse og omsorg i arbeidet med den kommende Helse og omsorgsplanen. Tilsvarende i de andre nevnte planene. Det ligger også i mange av tjenestenes lovverk og veiledere at de skal arbeide med forebygging på ulike nivåer.

Det ligger en rekke statlige-, fylkeskommunale og lokale føringer til grunn for Folkehelsearbeidet. Kommunen er gjennom [Folkehelseloven](#) (2025) tillagt hovedansvaret for å drive et systematisk, kunnskapsbasert og langsiktig folkehelsearbeid gjennom planlegging, utvikling og tjenesteyting, innen alle sektorer. Folkehelseloven er oppdatert i 2025, en viktig endring er ivaretagelse av Barnets beste. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet, samt iverksette tiltak for å møte kommunens utfordringer og evaluere tiltakene. Gjennom folkehelseloven har kommunen et lovpålagt ansvar for å fremme folkehelse og legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

I forventningsbrevet fra Statsforvalter 2026 pekes det på viktigheten av å styrke arbeidet for barnets beste og tverrfaglig samordning av tjenester. Det forebyggende og helsefremmende perspektivet er her tydelig vektlagt. Andre temaer som det settes spesielt søkelys på er klimaomstilling, integrering og bosetting av flykninger, gode helse- og omsorgstjenester, samfunnssikkerhet og beredskap, samt fremtidssikring av tjenester (Statsforvaltaren, 2026).

Status, trender og utfordringer

Ved gjennomgang av påvirkningsfaktorer i Raumasamfunnet og helsetilstanden til innbyggerne i Rauma kommune kan det sies at folkehelsen er relativt god. Det er mange forhold som ligger godt til rette for at kommunens innbyggere kan leve liv med både god livskvalitet og helse. Det er høy forventet levealder, lav inntektsulikhet og relativt færre med vedvarende lav inntekt. Det er høy trivsel blant innbyggerne. På mange områder skårer Rauma bedre enn både fylket og landet, mens vi på andre områder har større utfordringer. Det er verdt å merke seg at om man ved sammenligning er bedre enn andre eller gjennomsnittet, trenger ikke dette å være godt nok. Et viktig prinsipp for godt folkehelsearbeid er utjevning av sosiale ulikheter, og dermed er det viktig å ta utfordringen på alvor selv om det kun gjelder en liten del av befolkningen.

Rauma kommune har følgende **tre hovedutfordringer** komplekse og sammensatte hovedutfordringer som kan forårsakes av mange ulike faktorer.

- Sosial ulikhet i helse
- Psykisk helse og utenforskap
- Befolkningssammensetning og aldring

Sammendrag fra Folkehelseoversikten 2024

Om befolkningen

I 3. kvartal hadde Rauma kommune kvartal 2025 hadde Rauma kommune 7189 innbyggere. Forventet levealder i Rauma kommune er høyere enn både fylket og landet, og det er positivt med lite sosiale forskjeller i levealder. Vi har en betydelig høyere andel eldre over 80 år enn både fylket og landet. Videre befolkningsframskrivninger tyder på at vi vil bli flere eldre, færre yrkesaktive og færre barn i kommunen. Dette vil føre til en høyere forsørgerbrøk i kommunen. Det har vært en markant nedgang i fødselstall siden 90-tallet, men det er verdt å merke seg at de fem siste årene har det stabilisert seg på rundt 60 fødsler årlig. I Rauma kommune er 14,62 prosent av innbyggerne innvandrere. Det har vært en økning i husholdninger bestående av en person eller par uten hjemmeboende barn.

Oppvekst og levekår

Innbyggerne i Rauma uttrykker samlet sett høy tilfredshet med kommunen som et godt sted å bo og leve. Barnehagene i Rauma har god grunnbemanning, men det er mange dispensasjoner fra pedagognormen. Foreldre er gjennomgående fornøyd og opplever at barna trives godt. I grunnskolen er de faglige resultatene på nivå med eller bedre enn landsgjennomsnittet, og lærernormen er oppfylt. De fleste elever trives på skolen. Samtidig rapporteres det om elever som opplever mobbing, og det er en bekymringsfull økning i skolefravær, men en klar nedgang høsten 2025. Utdanningsnivået i Rauma er lavere enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. De siste årene har det likevel vært en økning i andelen innbyggere med høyskole- eller universitetsutdanning. Omtrent 80 prosent av dem som begynner i videregående opplæring fullfører. Andelen barn som mottar oppfølging fra barnevernet har gått ned, og nivået er nå tilsvarende fylket og landet. Inntektsforskjellene i kommunen er fortsatt små, og det er færre barn i alderen 0–17 år som lever i husholdninger med lav inntekt enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Det er likevel viktig å merke seg at andelen innbyggere som mottar økonomisk sosialhjelp nå ligger over fylkesnivået og tilsvarer landsgjennomsnittet. Antallet mottakere av sosialhjelp, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger har økt. Særlig bekymringsfullt er det at økningen er størst i aldersgruppen 18–29 år. Utenforskap blant unge voksne er en folkehelseutfordring som bør tas på alvor. Arbeidsledigheten i kommunen er lav. En stor andel av innbyggerne leier bolig, og i enkelte deler av kommunen er det utfordrende både å få leid og å få kjøpt bolig. Møre og Romsdal politidistrikt uttrykker bekymring for økende ungdomskriminalitet, og dette bekreftes også av lokalt politi.

Helserelatert atferd

Den helserelaterte adferden i befolkningen er avgjørende for fremtidens folkehelse. Mange av innbyggerne har en helsefremmende livsstil. En stor andel av befolkningen er svært aktive dette gjelder både barn, ungdom og voksne. På den andre siden oppgir noen at de svært sjeldent er svette eller andpustne. Mange oppgir at de spiser sunt, men det er også mange som har et betydelig inntak av matvarer som er forbundet med et mindre sunt kosthold. Barn og ungdom i oppgir selv om at de bruker en stor del av fritiden sin på skjerm. Det er verdt å merke seg at flere ønsker å redusere skjermtid, men synes det er utfordrende å gjennomføre dette på egen hånd. Både blant ungdom og voksne viser trendene at færre røyker og flere snuser. Spesielt fra ungdommen går i 10. klasse er det utstrakt bruk av alkohol. Det er verdt å merke seg at en betydelig andel mindreårige oppgir at de får lov av foreldre/foresatte å

drikke før fylte 18 år. Selv om det gjelder få er det en økende utfordring med narkotika, og tilgjengeligheten på dette.

Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

Innbyggerne har god tilgang til friluftareal og nærturterreng noe som bekreftes i Folkehelseundersøkelsen (Folkehelseundersøkelsen, 2021). Det er middels god dekning av gang- og sykkelveier, og enkelte skoleveier oppleves utrygge. Både drikke- og badevannet i kommunen er av høy kvalitet, og det er lite forurensing i lufta i Rauma. En andel på 7,5 prosent av innbyggerne opplever forstyrrende støy i hverdagen. Både barn, ungdom og voksne oppgir at de trives i nærmiljøet, har venner og de aller fleste føler seg trygge. Ungdommene oppgir at en stor del av deres sosiale hverdag foregår på sosiale medier. Det er verdt å merke seg at en liten del av befolkningen opplever nærmiljøet utrygt og hverdagen ensom. Barn og unge er mer aktive i organiserte fritidsaktiviteter enn landsgjennomsnittet, men mindre delaktige i aktiviteter som teater, kultur og musikk sammenliknet med landet ellers. Det er svært mange som er fornøyd med både idrettstilbudet og idrettsanleggene. Kulturhuset og biblioteket er andre viktige arenaer for innbyggerne. Og vi har et rikt og variert tilbud innenfor frivillige lag og organisasjoner. Det uttrykkes et savn etter uformelle møteplasser for barn og unge. Det er høy valgdeltakelse.

Helsetilstanden

Flere av innbyggerne i Rauma er fornøyd med helsa si enn både fylket og landet, på den andre siden oppgir deler av befolkningen at de er mindre fornøyde med helsa. Både blant barn, ungdom og voksne rapporteres det om utfordringer med søvn. Andelen som sliter med søvn øker gjennom ungdomsskolen og videregående. Den informasjonen vi har om trender rundt vekt, viser at vi ligger nokså likt som ellers i samfunnet og at vi har en økende andel av befolkningen med overvekt og fedme. Forekomst av psykiske plager og lidelser skiller seg ikke markant fra de nasjonale trendene, der dette er en økende utfordring. Det er en generell lav bruk av psykofarmaka i Rauma, unntaket er vanedannende sovemidler der forbruket er høyere. Det er nesten dobbelt så mange som bruker ADHD-medisiner i Rauma enn gjennomsnittet i landet, men kun litt flere enn for eksempel i Vestnes. Vi har ingen negative tall for hjerte- karsykdommer, diabetes og KOLS, men tallene kan muligens indikere mangelfull oppfølging eller at pasientene unngår å følge opp selv. Det er normalt eller mindre enn forventet dødelighet av kreftsykdommer i Rauma enn man kunne forventet ut ifra tall i resten av landet. Statistikken viser vesentlig høyere antall personer som har muskel- og skjelettlidelser. I aldersgruppen 15-24 år ligger 30 prosent over landssnittet. Det er større andel barn som har hatt hull i tennene enn både fylket og landet, dermed har vi større utfordringer med tannhelsen. Med en aldrende befolkning vil det antagelig være en økning i antall tilfeller med demens. Framskrivningen for dette er svært utfordrende da forskning tyder på lavere demensprevalens i fremtiden.

Handlingsplan mot barnefattigdom

I Norge brukes begrepet barnefattigdom vanligvis om barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, slik dette måles gjennom Statistisk sentralbyrås EU-relaterte indikator (EU60). En familie regnes som å ha lav inntekt når den samlede, justerte inntekten over tre år ligger under 60 prosent av medianinntekten i landet. Dette er en relativ fattigdomsgrense som sier noe om familiens mulighet til å delta i samfunnet og ha en levestandard som er vanlig for folk flest.

Barnefattigdom handler imidlertid om mer enn økonomi. Det omfatter også levekår knyttet til for eksempel boligforhold, helse, arbeidstilknytning, sosialt nettverk, skolegang og nærmiljø. Barn som vokser opp i familier med lav inntekt, opplever ofte flere utfordringer samtidig, som trangere bolig, ustabil bostuasjon, svak yrkestilknytning i familien, begrenset sosialt nettverk eller mindre deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Dette kan øke risikoen for utenforskap.

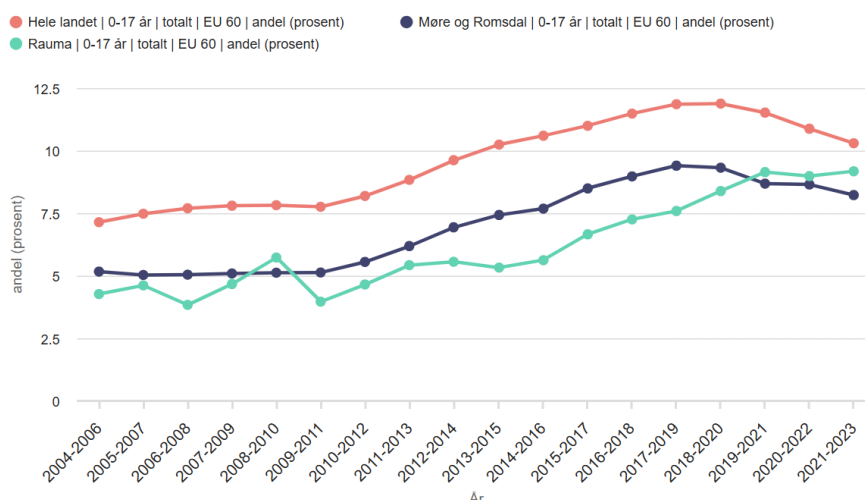
Barnefattigdom kan derfor forstås som et resultat av økonomiske, sosiale og strukturelle forhold som virker sammen, og må derfor ses i sammenheng (Bufdir).

Dagens situasjon i Norge og Rauma

I Norge vokser rundt 10 prosent av barn opp i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Andelen Rauma er 9,2 som er noe lavere enn landssnittet, men høyere enn fylket. Det har vært en svak økende andel over mange år. Denne økningen kan blant annet skyldes:

- En økende andel barn i husholdninger uten tilknytning til arbeidslivet
- En økning i lavinntekt blant barn i enslige forsørgerhushold
- En høy andel barn med innvandrerbakgrunn som lever i lavinntekt
- Stigende levekostnader, særlig innenfor bolig, mat og forbruksvarer

I tillegg ser vi tydelige geografiske forskjeller. Kommuner og områder med svakere arbeidsmarked, lavere utdanningsnivå og høyere andel trygdeytelser har en større andel barnefattigdom.

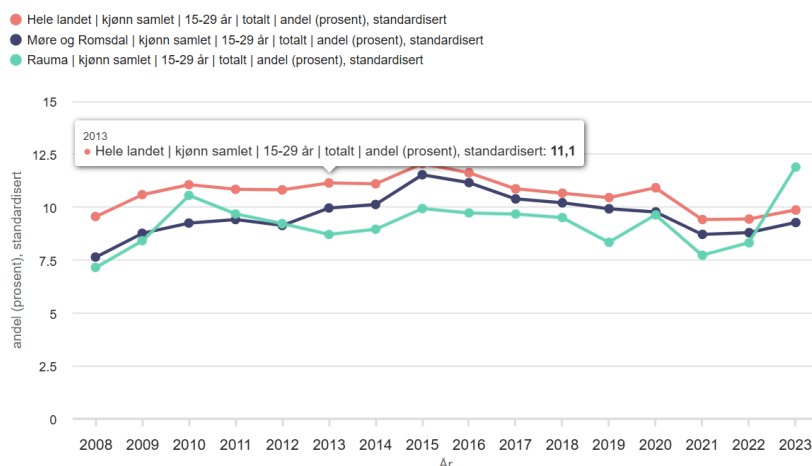

Figur 2 Vedvarende lavinntekt blant barn i alderen 0-17 år. SSB

Fattigdom i barnefamilier rammer noen grupper mer enn andre. Husholdninger med barn i risiko for å erfare fattigdom tilhører ofte en eller flere av følgende grupper: barn av enslige forsørgere, med innvandrerbakgrunn, i husholdninger med lav yrkestilknytning, med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom, familier med rusproblematikk, fra husholdninger der hovedinntektstaker har lav utdanning og barn i husholdninger med høy andel av samlet inntekt fra offentlige overføringer. Egenskaper ved gruppene kan forsterke hverandre (Bufdir).

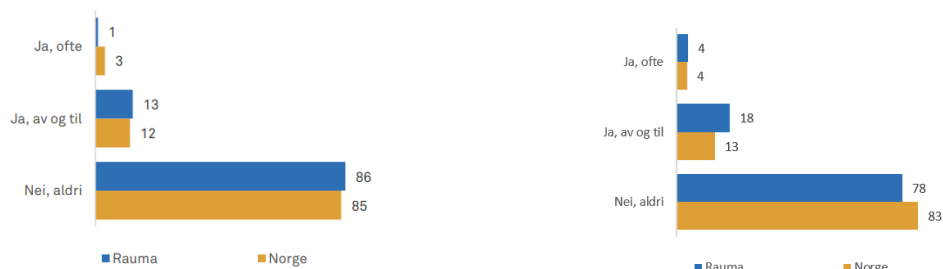
Beskrivelse av gruppe	Rauma	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Andel barn, 0-17 år	20,7	20,2	20,1
Innvandrere og norskfødte med innvandrere	17,6	17,4	22
Barn i familier med vedvarende lav inntekt	9,2	8,2	10
Barn i familier som mottar sosialhjelp	5,9	5,5	6,8
Barn av enslige forsørgere	17,7	15,0	15,9
Barn som bor trangt (0-17 år)	7	14	18
Bor i leide boliger (0-17 år)	10,6	12,1	14,6
Barn med barnevernstiltak (1-17 år)	3	3	3,4
Unge som står utenfor	11,9	9,3	9,9

Tall hentet fra Oppvekstprofil 2025, andel oppgitt i prosent.

Figur 3 Utvikling Unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring

Tallene fra Ungdata viser hvordan ungdommen i Rauma opplever det på spørsmålet om dine foreldre eller foresatte mangler penger til å betale på fritidsaktiviteter du ønsker å delta i (idrett, kino, bursdager, reiser etc.)? Prosent i Rauma og nasjonalt:

Konsekvenser

Fattigdom blant barn i Norge gjenspeiler ulikhet i muligheter og mangel på ressurser. Barn og unge som vokser opp i familier med dårlig økonomi, har ofte ikke de samme forutsetningene som andre. Dette kan begrense deres tilgang til tilbud innen utdanning, fritid og senere arbeidsliv. Barn i lavinntektsfamilier deltar i mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter, og mister dermed en viktig arena for sosialt fellesskap, utvikling av ferdigheter og mestringsopplevelser.

Barn som lever i fattige familier flytter ofte oftere, noe som kan skape en ustabil oppvekst og gjøre det vanskeligere å etablere og opprettholde nære sosiale relasjoner. De bor gjerne trangere og i boliger med lavere standard. Å vokse opp i fattigdom kan dermed få betydelige konsekvenser for barnas fremtid og øke risikoen for utenforskap og marginalisering.

Fattigdom kan også gi utslag i både fysisk og psykisk helse. Barn og voksne i lavinntektsfamilier har høyere risiko for helseplager, både på kort og lang sikt. Skolehverdagen kan bli påvirket gjennom stress hjemme, mindre oppfølging fra foresatte og lavere deltakelse i aktiviteter i og utenfor skolen. Det er også rapportert økt forekomst av ensomhet og mobbing blant barn og unge fra familier med svak økonomi.

Å leve i fattigdom som barn påvirker ikke bare situasjonen her og nå, men kan også få følger for fremtiden. Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier har større sannsynlighet for selv å oppleve lav inntekt i voksen alder.

Vedvarende lav inntekt og levekårsutfordringer er komplekse og sammensatte problemstillinger. Sosiale, helsemessige og økonomiske belastninger kan forsterke hverandre over tid, noe som øker risikoen for marginalisering og vedvarende fattigdom (Bufdir).

*Eksempler på både **kortsiktige og langsiktige konsekvenser**, og at fattigdom påvirker barn på flere områder samtidig.*

Økonomi og hverdagsliv

- Barn kan stå uten nødvendig utstyr, klær, mat eller transport
- De kan mangle deltakelse i organiserte aktiviteter, bursdager og sosiale arenaer
- Økt risiko for sosial isolasjon og opplevelse av utenforskap

Helse og psykososial utvikling

- Høyere risiko for stress, utrygghet og psykiske helseplager
- Større sannsynlighet for somatiske helseproblemer grunnet lavere boligstandard, trangboddhet eller matutfordringer

Utdanning og læring

- Økt risiko for svakere læringsutbytte i skolen
- Lavere deltakelse i SFO/ÅFO, kulturskole og fritidsarenaer der sosial læring skjer
- Høyere sannsynlighet for fravær, mindre støtte hjemme og lavere fullføring av videregående opplæring

Langsiktige konsekvenser

- Økt sannsynlighet for å stå utenfor arbeid og utdanning i voksen alder
- Høyere risiko for at fattigdom går i arv
- Større samfunnsøkonomiske kostnader over tid

Helhetlig innsats og tiltak på ulike nivåer

Barn som vokser opp i familier med lav inntekt står i økt risiko for utfordringer knyttet til helse, læring, deltakelse og videre livsmuligheter. Fattigdom påvirker både hverdagslivet her og nå og barns framtidige muligheter. Innsatsen må derfor være helhetlig, målrettet og forankret i alle kommunale tjenester.

Rauma kommune vil de kommende to årene prioritere en koordinert innsats for å redusere barnefattigdom og bedre levekårene for barn og unge i lavinntektsfamilier. Innsats mot fattigdom blant barn/barnefamilier omfatter flere områder. Dette kan gjøres ved å styrke og sikre familiens inntektsgrunnlag, dempe de negative konsekvensene av fattigdommen her og nå, samt forebygge at fattigdommen går i arv.

Utfordringene for barn og familier med lavinntekt er ofte sammensatte og krever bidrag fra mange aktører over tid. Det er derfor behov for en helhetlig kommunal innsats. Målgruppen er kommunens barn og unge som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, samt deres foresatte.

Dette krever koordinert innsats og godt samarbeid på tvers av tjenester over tid. Dette gjøres gjennom:

- 1) Gode og helsefremmende offentlige tjenester gjennom hele oppvekstløpet
- 2) Fritidsaktiviteter for alle
- 3) Arbeidsrettede tiltak og aktiv deltakelse i samfunnet
- 4) En helhetlig boligpolitikk
- 5) Systematisk forebyggende rusarbeid, samt tiltak for grupper som er i ferd med eller allerede har utviklet et rusproblem
- 6) Godt og systematisk arbeid for bosetting og integrering av flyktninger
- 7) Samarbeid for et helhetlig tjenestetilbud

Handlingsplan sett opp mot andre planer

Rauma kommune skal i inneværende planperiode gjennomføre flere planer som omhandler målgruppen og der det vil være svært viktig å ha med arbeidet mot barnefattigdom som en av målene. Dette gjelder *boligpolitisk plan*, der det er spesielt viktig å tilrettelegge for en boligpolitikk som ivaretar sårbare grupper. *Plan for psykisk helse og avhengighet* ivaretar forebyggende innsatser, tiltak for grupper som er i ferd med eller allerede har utviklet et rusproblem, psykiske utfordringer og den omhandler barn, unge og voksne. *Plan for bosetting og integrering av flyktninger* omhandler fokusområder og tiltak for å sikre bosetting og god integrering av innvandrere. Kulturplanen setter lys på kultur for alle og som en integrert del av hele samfunnet. Tiltakene i disse planene som omhandler temaet vil bli samlet i ett dokument når de er vedtatt.

Satsningsområder og tiltak

Overordna mål: Rauma kommune skal arbeide for et samfunn som fremmer faktorer som gir god helse, og forebygger eller beskytter oss mot faktorer som gir dårlig helse.

1. Videreutvikling av overordnet folkehelsearbeid

Mål	Slik gjør vi det/tiltak	Ansvarlig
Sikre implementering av folkehelse i alle tjenesteområder og relevant planarbeid.	Kommunalsjefene, kommuneoverlege og folkehelsekoordinator deltar og er aktive i kommunens folkehelsegruppe.	Folkehelsekoordinator
Sikre folkehelse i oppstart av alle kommunale planprosesser, og politiske saker.	Utarbeide gode og oppdaterte rutiner for oppstart av planarbeid.	Kommunedirektør, kommunalsjefene, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator og planansvarlig
	Gjennomgang og eventuelt oppdatering av kommunens mal for fremlegg av politiske saker. Sikre at malen ivaretar Barnets beste, Folkehelse og Klima/miljø.	Kommunedirektør, kommunaldirektørens ledergruppe og folkehelsegruppe
Sikre oversikt over kommunens folkehelse.	Løpende oversiktsarbeid. Orienterere politikerne og administrasjonen med relevant statistikk (Folkehelseprofil, Oppvekstprofil, Elevundersøkelse, Ungdata etc)	Folkehelsekoordinator
	Ny Folkehelseoversikt ferdigstilt til kommende planstrategi politisk behandling mellom oktober og desember 2027. Oppstart arbeid høsten 2026/vår 2027	Folkehelsekoordinator
Dyktiggjøre politikere til å ta gode og kunnskapsbaserte valg.	Politikeropplæring tema folkehelse i kommunestyret.	Folkehelsekoordinator
Gi innbyggerne mulighet til å medvirke.	Aktivt jobbe med å involvere hele Raumasamfunnet i arbeidet med ny samfunnsplan.	Ansvarlig samfunnsplan Folkehelsekoordinator
	I rutiner for oppstart av alt planarbeid inkluderes medvirkningsperspektivet.	Kommunalsjefer Andre planansvarlige
Søke på relevante tilskuddsmidler	Tjenestene jobber systematisk med å søke på relevante tilskuddsmidler. Frivilligsentral informerer lag og foreninger om mulighet til å søke på ulike tilskuddsordninger som kan styrke deres arbeid i lokalmiljøet.	Tjenester, Folkehelsekoordinator, Leder for Rauma Frivilligsentral, Samfunnsplanlegger og andre aktuelle
Sikre internkontroll etter reglene i kommuneloven.	Innføring av nytt HMS og Intern kontroll system-Compilo	Ass. Kommunedirektør Prosjektleder innføring Compilo

2. Barn og unges oppvekstvilkår

Mål	Slik gjør vi det/tiltak	Ansvarlig
Styrke barn og unges psykiske og fysiske helse	Helsefremmende barnehager Felles beskrivelse av hvordan barnehagene jobber systematisk for å være en god helsefremmende og forebyggende arena for kommunens barn.	Kommunalsjef barnehage Folkehelsekoordinator
	Jobbe systematisk med hvordan grunnskolen i Rauma skal være en helsefremmende og forebyggende arena for kommunens barn og ung. Dette gjøres gjennom blant annet det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring, fysisk aktivitet, gode måltidsituasjoner og bevisst skjermbruk.	Kommunalsjef skole
	Fortsatt arbeide for å styrke klasselederrollen og skape gode felleskap som fremmer mestring og læring for alle i elevgruppene. Prosjekt i samarbeid med Høgskolen i Volda.	Kommunalsjef skole Skoleledere
Kartlegge muligheter og konsekvenser ved gjenbruk av bygg og av materialer.	Forprosjekt Leiktun barnehage	Samfunn
Sikre tidlig og riktig innsats i hele oppvekstløpet gjennom bedre tverrfaglig samhandling.	BTS (Bedre Tverrfaglig Samhandling)- Modellen skal bidra til tidlig innsats, samordning av tjenestene og godt samarbeid mellom innbyggerne og kommunen. Universell forebygging som en del av BTS (Bedre Tverrfaglig Samhandling)	BTS- styringsgruppe
Sikre Fritidstilbud for alle	Videreutvikle Opplevelseskortet	Leder Rauma Frivilligsentral
	Videreutvikle Fritidskassa/Kontantkassa	Leder Rauma Frivilligsentral
	Videreutvikle BUA (Utlånsentral)	Leder Rauma Frivilligsentral
	Lavterskel ferietilbud I samarbeid med lag og foreninger og kommunale tjenester bidra til meningsfylte feriedager.	Folkehelsekoordinator
	Utarbeide Lokal fritidserklæring	Rådgiver kultur Rauma Frivilligsentral Folkehelsekoordinator
	Aktivitetsoversikt for hele kommunen	Leder Rauma Frivilligsentral Kommunikasjonsrådgiver Nordveggen Lag og foreninger
	Det Umulige Prosjektet	Daglig leder DUH Kulturskolen Rådgiver kultur
	Ungdommens Kulturmønstring	Kultur
	Kulturskolen	Kultur
Sikre at alle barn kan delta i meningsfulle aktiviteter	Tilby gratis arrangement og lavterskel kultur- og læringsaktiviteter hele året	Rauma folkebibliotek
Styrke barn og unges språkutvikling og deltakelse i samfunnet	Systematisk samarbeid mellom barnehager/skole og biblioteket	Rauma folkebibliotek
Skape gode møteplasser	Det Umulige Huset Støtte oppunder andre gode møteplasser for barn og unge i kommunen	Daglig Leder DUH og leder DUH Frivilligsentral Lag og foreninger
Økt mulighet for deltakelse i skolefritidsordningen	Redusert foreldrebetaling med 50 % gratis plass	Kommunalsjef Skole
Videreutvikle frivillig sektor	Rullere Frivillighetsplanen	Leder Rauma Frivilligsentral
Styrke Foreldrerollen	I møte med foreldre på helsestasjonen	Helsestasjonen

	Kurs i Trygghetssirkelen (Cos-P)	Helsestasjonen
	BTS -Gjennomgang temaer på foreldremøter i kommunen (barnehage og skole)	Styringsgruppe BTS Folkehelsekoordinator
Ha et særskilt fokus på en relasjonell tilnærming i oppfølging av ungdom med store behov og eller stort funksjonsfall.	Ungdomsteamet følger opp ungdom (11-18 år) som trenger ytterligere behov enn det vanlige tilbudet. Fokus på å bygge gode relasjoner med ungdommene.	Styringsgruppe: Kommunalsjef Helse og velferd Kommunalsjef Skole Kommunalsjef Helse og omsorg Prosjektleder Leder Psykososialt team
Gjennomføre Barnets beste vurdering i alle saker der barn er involvert hos kommunens tjenester	Helhetlig kartlegging av personer i kommunens tjenester. Sikre at Barnets beste alltid blir vurdert i saker der det er barn inkludert.	Kommunens tjenester
Legge til rette for et trygt nærmiljø for barn og unge	Natteravn (Raumarock og Romsdal Martnan)	Leder Rauma Frivilligsentral FAU Åndalsnes Ungdomsskole
Utvikle skoleområdet til å bli et attraktivt uteområde i både skole og fritid	Forprosjekt for utviklingen av skolegården på Åndalsnes Ungdomsskole og Rauma Videregående	Kommunalsjef Kultur Kommunalsjef Samfunn Kommunalsjef Skole Folkehelsekoordinator
Helhetlig boligutvikling	Boligpolitisk plan	Kommunalsjef Samfunn
	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (rullering) Og oppdatering av lokal handlingsplan	Helse og velferd Folkehelsegruppa
Barn skal møte trygge koordinerte og tilgjengelige tjenester	Plan for psykisk helse og avhengighet	Helse og velferd
Tverrfaglig arbeid mot barnefattigdom	Tiltak som utarbeides i kommende planverk tilknyttet tema barnefattigdom samles i en felles oversikt som det orienteres om i Kommunestyret.	Folkehelsekoordinator

3. Meningsfull aktivitet/arbeid for alle

Mål	Slik gjør vi det/tiltak	Ansvarlig
Redusere utenforskap gjennom gode arbeidsmarkedstiltak.	Arbeidsmarkedstiltak som kurs, utdanning, arbeidspraksis/trening og lønnstilskudd	NAV
Forebygge sykefravær	Ved fare for sykefravær gjennomføre tverrfaglig samarbeid med fastlegen for å forhindre at folk faller ut ifra arbeid.	NAV
Sikre at unge får riktig hjelp til rett tid gjennom aktiv oppfølging og koordinering av tjenester	Egne ungdomsveiledere ansatt i NAV	NAV
Forebygge utenforskap og øke livskvaliteten hos kommunens bosatte flykninger	Plan for bosetting og integrering av flykninger.	Flykningstjenesten
Legge til rette for at flest mulig opplever at de mestrer hverdagen og forebygge utenforskap	Aktiv bruk og videreutvikling av tilbudene i Astero Rauma AS Arbeide for overføring av kommunale oppgaver til Vii. Arbeide for implementering av Vii som fast, stabilt og inntektssikret tiltak. Pr i dag har Vii kun prosjektmidler ut 2026 Vågalt sikret ifht økonomi	Styret i Astero Rauma A/S
Videreutvikle frivillig sektor	Rullere Frivillighetsplanen	Leder Rauma Frivilligsentral

4. Et liv som bidrar til god helse og mestring

Mål	Slik gjør vi det/tiltak	Ansvarlig
Styrke befolkningens psykiske helse	Implementere folkehelsekampanjen ABC for god psykisk helse i aktuelle arrangement og materiale	Rauma Frivilligsentral Folkehelsekoordinator
Arbeide aktivt for høy vaksinedekning.	Systematisere arbeidet rundt anbefalingen ut mot innbyggerne, formidle informasjon om voksen vaksinasjonsprogrammet. Utarbeide en plan for prioritering av influensavaksine o.l. til ansatte i kommunen.	Kommuneoverlegen
Tilrettelegge for turmål og naturopplevelser	Stikk-UT!	Leder Rauma Frivilligsentral Folkehelsekoordinator
	Videreføre tiltak fra Friluftslivets år 2025 Rauma bidrar til å skape en møteplass for alle som jobber med friluftsliv.	Kultur Folkehelsekoordinator
	Plan: Friluftslivets ferdselsårer- Ivareta og utvikle stier, turveier, løyper og leder som er viktige for vår utøvelse av friluftsliv.	Kultur
Gi alle innbyggere mulighet til et variert kulturtilbud og møteplasser i hele kommunen	Legge tilrette for et attraktivt og variert kulturtilbud	Kultur Lag og foreninger
Styrke digital beredskap i befolkningen	Legge til rette for kurs og veiledning i kildekritikk, digital sikkerhet og beredskapsinformasjon i samarbeid med Digihjelp	Rauma folkebibliotek
Inkluderende nabolag/velforeninger	Stimulere til aktivitet i nabolag og velforeninger blant annet gjennom informasjon om ulike tilskuddordninger	Leder Rauma Frivilligsentral
Øke ungdommens fokus på tannhelse	2x2 tannhelseprosjekt 8 klasse tannhelse i regi FK Pusse tennene 2 minutter 2 ganger om dagen.	Møre og Romsdal Fylkeskommune
Gjennomføre relevante og gode Lærings- og mestringstiltak, og øke bevissthet rundt effekten av dette arbeidet.	Kurs og aktiviteter i regi av ulike tjenester koordinert av kommunens lærings- og mestringssenter.	Lærings- og mestringsgruppe ledes av Friskliv og mestring
Forebygge livsstilsykdommer og øke innbyggernes helsekompetanse	Videreutvikle kommunens tjeneste Friskliv og Mestring. Helsesamtaler, treningstilbud og kurstilbud/temakvelder Økt bevissthet hos og samarbeid med fastlegene/Nav og andre samarbeidspartnere.	Friskliv og mestring Fastlegene
Forebygge muskel og skjelettplager i spesielt utsatte yrker	Informasjon om forebygging til næringslivet.	Kommuneoverlege
Øke innbyggernes helsekompetanse	Tiltak gjennom kommunens lærings- og mestringstiltak	Lærings- og mestringsgruppe ledes av Friskliv og mestring
Styrke og systematisere kommunens samarbeid med pårørende	Prosjektstilling pårørende koordinator 2025-2026 Pårørendekonferanse september 2026	Helse og Velferd Psykososialt team
Gi pårørende og ansatte økt kunnskap og trygghet i deres roller		
Sikre innbyggere tjenester – tidligere og mer samordnet og tilgjengelig	Plan for psykisk helse og avhengighet	Helse og Velferd
Sikre trygg og stabil drikkevannsforsyning Separering av avløpsvann og overvann gir redusert energibruk og god rensing.	Ledningsutskiftning Vann og avløp Åndalsnes(sentrum) og Isfjorden (Rønningsvegen)	Samfunn
Kartlegge muligheter og konsekvenser ved gjenbruk av bygg og av materialer.	Miljøprosjekt Svømmehallen	Samfunn
Beredskap- Styrke kommunens evne til å opprettholde nødvendige og kritiske tjenester ved kriser og langvarige hendelser	Styrke egenberedskap hos innbyggere og næringsliv gjennom informasjon, kampanjer og opplæring. Styrke organisasjonens egenberedskap.	Kommunedirektørens ledergruppe
Beredskap- Ha tydelige varslings- og informasjonsrutiner. God intern og ekstern krisekommunikasjon ved hendelser	Etablere plan for kontaktpunkt for innbyggere ved bortfall av elektronisk kommunikasjon. Gjøre disse kjent for innbyggere og samvirkeaktører. Gjennomføre Rauma snakker- om beredskap	Kommunedirektørens ledergruppe
Framtidssikre Helse og velferdstjenester	Prosjekt- Helse og Velferd mot 2040	Kommunedirektør

5. Generasjons- og funksjonsvennlig samfunn

Mål	Slik gjør vi det/tiltak	Ansvarlig
Forebygge ensomhet og passivitet hos eldre	Digihjelp- datahjelp til eldre	Kultur- prosjektleder Digihjelp
	Videreutvikle Møteplassen	Friskliv og mestring
	Videreutvikle Sterk og stødig	Friskliv og mestring
	Besøksvenn	Leder Rauma Frivilligsentral
Tilby et variert kulturtilbud for beboere ved Rauma helsehus, både i avdelingene og i "Hjerterommet"	Samarbeid mellom ledelse/ansatte i avdelingene, frivillighetssentralen, kommunens kulturavdeling, lag/foreninger både på systemnivå og ift enkeltarrangement Arbeide for at hjerterommet brukes som et sosialt samlingspunkt for lag og foreninger, hvor det enkelt kan legges til rette for deltakelse fra beboere ved Rauma helsehus Arbeide for at kantinedriften på ettermiddag/kveld og helg kan ivaretas av lag og foreninger	Aktivitetskoordinator Helsehuset Rauma Frivilligsentral
Helhetlig boligutvikling	Boligpolitisk plan	Kommunalsjef Samfunn
Helsefremmende og forebyggende arbeid for ulike generasjoner og for de med funksjonsvariasjoner	Sikre at helsefremmende og forebyggende perspektiv for ulike generasjoner og de med ulike funksjonsvariasjoner ivaretas i arbeidet med ny Helse og omsorgsplan.	Kommunalsjef Helse og omsorg

Kilder:

[Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\) - Lovdata](#)

[kommunebrevet-2026 .pdf](#) (Statsforvalter 2026)

[Fattigdom - veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier | Bufdir](#)

[NAVs omverdensanalyse 2023–2035 - 7 Levekår](#)

[Inkludering av barn og unge | IMDi](#)

[Fire av ti innvandrerbarn lever i fattigdom | IMDi](#)

Rauma kommune planstrategi 2024-2027 [7529 Kommunal planstrategi 2024 - 2027 Rev1.indd](#)

Definisjon folkehelse [Begrepsforklaringer - Helsedirektoratet](#)

UNG STEMME 2024-2026 *Ungdomspolitisk program for Møre og Romsdal*

[UNG stemme - Ungdomspolitisk program for Møre og Romsdal](#)

Folkehelseundersøkinga 2021 [folkehelseundersokelsen-2021-matriser-og-kommunetabeller-uu.xlsx](#)

[ABC for god psykisk helse – kampanje og tiltak i kommuner og fylkeskommuner - Helsedirektoratet](#)

Lokal folkehelseoversikt:

Folkehelseprofil Rauma 2025 [Kommune](#)

Oppvekstprofil Rauma 2025 [Kommune](#)

Folkehelseoversikten Rauma kommune 2024 [Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommune](#)